

Jar 2006

F2050 Elekřina a magnetismus

Cviĉenie ĉ.5.

23.marca (března) 2006

Sylabus:

- Kapacita kondenzátorov
- Elektrický dipól
- Elektrické pole v dielektrikách

Kontakt:

Jozef Ráhel', tel. 54949 6747

rahel@mail.muni.cz

Príklady:

Úloha č. 1 *Tirpák, Úloha 50, str. 141*

Doskový kondenzátor s vákuom má kapacitu 1 000pF. Na každej doske je náboj o absolútnej hodnote 10^{-6}C .

- Aké je napätie medzi doskami?
- Aké bude napätie ak sa vzdialenosť dosiek zdvojnásobí?
- Akú prácu treba vykonať pri oddialení dosiek na dvojnásobnú vzdialenosť?

Úloha č. 2 *Tirpák, Úloha 32, str. 108*

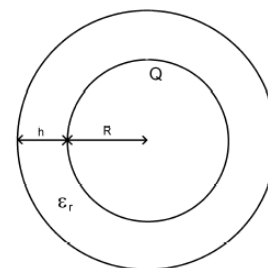
Častica s dipólovým momentom $\mathbf{p}$ je vo vzdialenosti r od nekonečne dlhej priamky nabitej dĺžkovým nábojom λ . Vypočítajte silu a moment sily pôsobiace na dipól, ak:

- vektor $\mathbf{p}$ je kolmý na priamku
- vektor $\mathbf{p}$ je s priamkou paralelný

Úloha č. 3 *Tirpák, Úloha 72, str. 178*

Vodivá guľa s polomerom R , s celkovým nábojom Q je obalená vrstvou dielektrika s hrúbkou h a permitivitou ϵ_r . (viď obr.1) Vypočítajte:

- hustotu plošného viazaného náboja na vonkajšej a vnútornej ploche dielektrika
- hustotu viazaného priestorového náboja v dielektriku
- celkový viazaný náboj na vonkajšej a vnútornej ploche dielektrika
- vektory $\mathbf{E}$, $\mathbf{D}$, $\mathbf{P}$ ako funkcie vzdialenosti r od stredu symetrie

Obr.1

Úloha č. 4 *Tirpák, Úloha 68, str. 177*

Doskový kondenzátor je zaplnený dielektrikom, ktorého permitivita sa mení podľa vzťahu

$$\epsilon(x) = \frac{\epsilon_o(x+a)}{a}$$

kde a je vzdialenosť dosiek a x je os kolmá na rovinu dosiek. Plocha každej dosky je S . Vypočítajte kapacitu kondenzátora a rozdelenie viazaného plošného a priestorového náboja v dielektriku, ak je kondenzátor udržiavaný na napätí U .

Domáca úloha č. 5

Hélium pri teplote 0°C a tlaku 1 atm má $\epsilon_r=1,000074$. Nájdite dipólový moment atómu He v homogénnom elektrickom poli s intenzitou $E=100\text{ V/cm}$.

F2050 Elektřina a magnetismus

jaro 2006

Student	CELKEM	DU1	DU2	DU3	DU4	DU5	DU6	DU7	DU8	DU9	DU10
Balog Tomáš PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	3	1	1	1							
Bouchalová Lýdie PŘF B-FY UF [sem 4, roč 2], UM [sem 4,	1	–	–	1							
Ďedorová Petra PŘF B-FY UF [sem 2, roč 1], UM [sem 2, roč 1]	2	0	1	1							
Haičman Marek PŘF B-FY UM [sem 4, roč 2], UF [sem 4, roč 2]	1	–	1	–							
Hanák Vojtěch PŘF B-FY UF [sem 2, roč 1], UM [sem 2, roč 1]	3	1	1	1							
Hanuš Vojtěch PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	1	0	–	1							
Haut Jiří PŘF B-FY UF [sem 4, roč 2], UM [sem 4, roč 2]	3	1	1	1							
Holuša Petr B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	2,5	1	0,5	1							
Ivana Pavol B-AF ASTRO kombin. [sem 4, roč 2]	1	0	0	1							
Jiša Jan PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	3	1	1	1							
Kulaviak Jakub PŘF B-BI BIMAT [sem 4, roč 2]	1	0	0	1							
Lešundák Adam PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	1	–	1	–							
Novotný Petr PŘF B-FY FYZ [sem 4, roč 2]	2	–	1	1							
Pavelka Jan PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	0,5	–	0,5	–							
Remundová Eliška PŘF B-FY UF [sem 2, roč 1], UCH [sem 2, roč 1]	2	1	–	1							
Riháček Tomáš PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	1,5	1	0,5	0							
Strbačková Michaela PŘF B-FY FYZ [sem 4, roč 2]	2	0	1	1							
Stříteská Renata PŘF B-FY UF [sem 2, roč 1], UCH [sem 2, roč 1]	1,5	1	0,5	0							
Studnička Filip PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	2	1	–	1							
Tesař Jakub PŘF B-FY FYZ [sem 2, roč 1]	2	–	1	1							
Tesařová Lenka B-FY UF [sem 1, roč 1], UM [sem 1, roč 1]	2	0	1	1							
Voráč Jan B-FY UF [sem 2, roč 1], UM [sem 2, roč 1]	3	1	1	1							